Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

5. rujna 2024.*

„Žalba – Vlastita sredstva Europske unije – Financijska odgovornost države članice – Plaćanje iznosa koji odgovaraju gubitku vlastitih sredstava Europskoj komisiji – Tužba zbog Unijina stjecanja bez osnove – Obveze država članica u pogledu vlastitih sredstava – Utvrđenje iznosa vlastitih sredstava – Knjiženje neplaćenih iznosa na računima B – Rokovi – Oslobađanje od obveze stavljanja na raspolaganje iznosa koji odgovaraju utvrđenim pravima koja su proglašena nepovratnima – Uvjeti”

U predmetu C-494/22 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 22. srpnja 2022.,

Europska komisija, koju zastupaju J.-P. Keppenne, T. Materne i P. Němečková, u svojstvu agenata,

tužitelj,

a druge stranke u postupku su:

Češka Republika, koju zastupaju L. Březinová, O. Serdula, M. Smolek i J. Vláčil, u svojstvu agenata,

tužitelj u prvostupanjskom postupku,

koju podupiru:

Kraljevina Nizozemska, koju zastupaju M. K. Bulterman, A. Hanje i J. Langer, u svojstvu agenata,

intervenijent u žalbenom postupku,

Kraljevina Belgija, koju su zastupali S. Baeyens i J.-C. Halleux, a zatim S. Baeyens, P. Cottin i C. Pochet, u svojstvu agenata,

Republika Poljska, koju zastupaju B. Majczyna, A. Kramarczyk–Szaładzińska i R. Stańczyk, u svojstvu agenata,

intervenijenti u prvostupanjskom postupku,

SUD (treće vijeće),

* Jezik postupka: češki

u sastavu: K. Jürimäe (izvjestiteljica), predsjednica vijeća, K. Lenaerts, predsjednik Suda, u svojstvu suca trećeg vijeća, N. Piçarra, N. Jääskinen i M. Gavalec, suci,

nezavisna odvjetnica: T. Ćapeta,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 10. siječnja 2024.,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 21. ožujka 2024.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom žalbom Europska komisija zahtijeva ukidanje presude Općeg suda Europske unije od 11. svibnja 2022., Češka Republika/Komisija (T-151/20, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2022:281), kojom je potonji djelomično prihvatio tužbu Češke Republike koja se temeljila na članku 268. UFEU-a i kojom je ona zahtijevala povrat iznosa od 40 482 255 čeških kruna (CZK) (otprilike 1,6 milijuna eura) plaćenih na ime vlastitih sredstava Europske unije.

Pravni okvir

Carinski zakonik

2 Člankom 217. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992., L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110., u daljnjem tekstu: Carinski zakonik), primjenjivim u vrijeme nastanka činjenica u glavnom postupku, propisivalo se:

„Svaki iznos uvozne ili izvozne carine proizašle iz carinskog duga, u daljnjem tekstu: ‚iznos carine', carinska tijela obračunavaju čim dobiju potrebne podatke, i proknjižuju u računovodstvenim evidencijama ili bilo kojem drugom istovrijednom sredstvu (knjiženje)."

3 Člankom 218. Carinskog zakonika propisivalo se:

„1. Ako je carinski dug nastao zbog prihvaćanja deklaracije za robu za carinski postupak, osim postupka privremenog uvoza s djelomičnim oslobođenjem od uvoznih carina ili zbog bilo koje radnje koja ima pravni učinak jednak prihvaćanju iznosa koji odgovara tom carinskom dugu, knjiži se odmah čim se izračuna, a najkasnije drugog dana nakon puštanja robe.

[…]

3. Ako je carinski dug nastao pod uvjetima drukčijim od onih iz stavka 1., odgovarajući iznos carine proknjižuje se u roku od dva dana od dana kad su carinska tijela u mogućnosti:

(a) izračunati iznos te carine,

i

(b) utvrditi dužnika.”

Uredba (EZ) br. 515/97

4 Člankom 17. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 515/97 od 13. ožujka 1997. o uzajamnoj pomoći upravnih tijela država članica i o suradnji potonjih s Komisijom radi osiguravanja pravilne primjene propisa o carinskim i poljoprivrednim pitanjima (SL 1997., L 82, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 13., str. 163.) određuje se:

„Komisija nadležnim tijelima u svakoj državi članici odmah po primitku priopćava sve informacije koje bi im mogle pomoći u primjeni carinskog ili poljoprivrednog zakonodavstva.”

5 U članku 20. te uredbe navodi se:

„1. U provođenju ciljeva ove Uredbe Komisija može, pod uvjetima utvrđenim u članku 19., provoditi misije upravne i istražne suradnje Zajednice u trećim zemljama u koordinaciji i uskoj suradnji s nadležnim tijelima država članica.

2. Misije Zajednice u trećim zemljama iz stavka 1. uređuju se sljedećim uvjetima:

(a) mogu se poduzimati na inicijativu Komisije, a kada je to primjereno i na temelju informacija koje pruža Europski parlament ili na zahtjev jedne ili više država članica;

(b) provode ih službenici Komisije imenovani u tu svrhu i službenici koje je u tu svrhu imenovala dotična država članica (države članice);

[…]

3. Komisija obavješćuje države članice i Europski parlament o rezultatima misija provedenih na temelju ovog članka.”

6 Člankom 45. stavkom 1. prvim podstavkom navedene uredbe propisuje se:

„Bez obzira na oblik, svaka informacija koja se prenese na temelju ove Uredbe povjerljive je naravi, uključujući i podatke pohranjene u [carinskom informatičkom sustavu]. Ona je predmet obveze na profesionalnu tajnu i uživa zaštitu koja obuhvaća slične informacije i prema nacionalnom pravu države članice koja je prima i prema odgovarajućim odredbama koje se primjenjuju na tijela Zajednice.”

Uredba (EZ) br. 1073/1999

7 U skladu s uvodnim izjavama 1., 3. i 16. Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) (SL 1999., L 136, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 2., str. 100.), primjenjive u vrijeme nastanka činjenica u glavnom postupku:

„(1) [B]udući da institucije i države članice pridaju veliki značaj zaštiti financijskih interesa Zajednica te borbi protiv prijevara i svih drugih nezakonitih djelovanja koja štete financijskim interesima Zajednica; […]

[…]

(3) budući da se moraju upotrijebiti sva raspoloživa sredstva kako bi se taj cilj i postigao, posebno u kontekstu istražnih dužnosti prenesenih na Zajednicu, a pritom bi trebalo zadržati trenutačnu raspodjelu i ravnotežu odgovornosti između nacionalnih razina i razine Zajednice;

[…]

(16) budući da bi, kako bi se osiguralo da se rezultati istraga koje provode zaposlenici [Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF)] uzimaju u obzir te da se poduzimaju potrebne mjere, izvješća trebala imati status prihvatljivih dokaza u administrativnim i kaznenim postupcima; budući da bi ih s tim ciljem trebalo sastaviti u skladu s pravilima koja uređuju administrativna izvješća u državama članicama […]”.

8 Člankom 1. stavcima 1. i 2. te uredbe određivalo se:

„1. S ciljem jačanja borbe protiv prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih djelovanja koja ugrožavaju financijske interese Europske zajednice, [OLAF] izvršava istražne ovlasti koje su dodijeljene Komisiji pravilima, propisima i sporazumima Zajednice, koji su na snazi na tim područjima.

2. [OLAF] državama članicama osigurava pomoć Komisije u organiziranju bliske i redovne suradnje između njihovih nadležnih tijela radi usklađivanja njihovih aktivnosti, a u cilju zaštite financijskih interesa Europske zajednice od prijevara. [OLAF] doprinosi oblikovanju i razvoju metoda za borbu protiv prijevara i svih drugih nezakonitih aktivnosti koje bi ugrožavale financijske interese Europske zajednice.”

9 Člankom 9. navedene uredbe, naslovljenim „Izvješće o istrazi i mjerama poduzetima nakon istrage”, stavcima 1. do 3. određivalo se:

„1. Po završetku istrage koju je vodio, [OLAF] sastavlja izvješće pod vodstvom direktora u kojem navodi utvrđene činjenice, moguće financijske gubitke, kao i nalaze istrage uključujući preporuke direktora [OLAF-a] o mjerama koje je potrebno poduzeti.

2. Pri sastavljanju takvih izvješća, vodi se računa o procesnim zahtjevima utvrđenima u nacionalnom zakonodavstvu predmetne države članice. Tako sastavljena izvješća imaju snagu prihvatljivog dokaza u administrativnim ili sudskim postupcima u državi članici u kojoj se to pokaže potrebnim na isti način i na temelju istih uvjeta kao i administrativna izvješća koja

sastavljaju nacionalni administrativni inspektori. Za ta izvješća primjenjuju se ista pravila procjene koja se primjenjuju na administrativna izvješća koja sastavljaju nacionalni administrativni inspektori i jednakovrijedna su tim izvješćima.

3. Izvješća sastavljena po dovršetku vanjske istrage i svi korisni s njom povezani dokumenti šalju se nadležnim tijelima predmetne države članice u skladu s pravilima koja se odnose na vanjske istrage."

10 Člankom 10. te uredbe, koji se odnosi na OLAF-ovo prosljeđivanje podataka, stavkom 1. određuje se:

„[OLAF] može u bilo koje vrijeme nadležnim tijelima predmetne države članice proslijediti podatke dobivene tijekom provođenja vanjske istrage, ne dovodeći u pitanje članke 8., 9. i 11. ove Uredbe kao ni odredbe Uredbe [Vijeća] (Euratom, EZ) br. 2185/96 [od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL 1996., L 292, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 57.)]."

Odluke 2000/597/EZ, Euratom i 2007/436/EZ, Euratom

11 U razdoblju na koje se odnose činjenice iz kojih proizlazi spor primjenjivale su se dvije odluke o sustavu vlastitih sredstava Unije, tj., redom, Odluka Vijeća 2000/597/EZ, Euratom od 29. rujna 2000. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica (SL 2000., L 253, str. 42.) i zatim, počevši od 1. siječnja 2007., Odluka Vijeća 2007/436/EZ, Euratom od 7. lipnja 2007. o sustavu vlastitih sredstava Europskih zajednica (SL 2007., L 163, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 15., str. 141.).

12 U skladu s člankom 2. stavkom 1. točkom (b) Odluke 2000/597, čiji je sadržaj u biti preuzet u članku 2. stavku 1. točki (a) Odluke 2007/436, vlastita sredstva koja se unose u opći proračun Unije čine prihodi koji potječu, među ostalim, od „carin[a] Zajedničke carinske tarife i ostal[ih] davanja koj[a] utvrde ili trebaju utvrditi institucije [Unije] u pogledu trgovanja s državama nečlanicama".

13 Člankom 8. stavkom 1. prvim i trećim podstavkom Odluke 2000/597 i člankom 8. stavkom 1. prvim i trećim podstavkom Odluke 2007/436 predviđa se, s jedne strane, da države članice prikupljaju ta vlastita sredstva Unije u skladu s nacionalnim odredbama propisanima zakonom i ostalim propisima, koje se prema potrebi prilagođavaju radi ispunjavanja zahtjeva propisa Unije, i, s druge strane, da države članice ta sredstva stavljaju na raspolaganje Komisiji.

Uredba br. 1150/2000

14 Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 1150/2000 od 22. svibnja 2000. o provedbi Odluke 2007/436 (SL 2000., L 130, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 1., str. 12.) rezultat je dviju izmjena koje su tijekom razdoblja na koje se odnose činjenice iz kojih proizlazi spor uvedene Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2028/2004 od 16. studenoga 2004. (SL 2004., L 352, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 4., str. 37.) s učinkom od 28. studenoga 2004. i Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 105/2009 od 26. siječnja 2009. (SL 2009., L 36, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 9., str. 39.) s učinkom od 1. siječnja 2007. (u daljnjem tekstu: Uredba br. 1150/2000).

15 Člankom 2. Uredbe br. 1150/2000 navodilo se, u njegovu stavku 1., da se pravo Unije na vlastita sredstva „utvrđuje […] čim su ispunjeni uvjeti predviđeni carinskim propisima o knjiženju prava na odgovarajuće račune i o obavješćivanju dužnika”. U tom se članku 2., njegovu stavku 2. prvom podstavku, pojašnjava da se „[d]atumom utvrđivanja iz navedenog stavka 1. smatra […] datum knjiženja u računovodstvene knjige koje su predviđene carinskim propisima”. Naposljetku, u navedenom se članku 2., u njegovu stavku 3. prvom podstavku, navodilo da se „[u] spornim slučajevima smatra […] da su nadležna upravna tijela, za potrebe utvrđivanja iz stavka 1. ovoga članka, u mogućnosti izračunati iznos prava najkasnije do trenutka donošenja prve upravne odluke kojom se dužnik obavješćuje o dugu ili do pokretanja sudskog postupkaako taj događaj nastupi ranije”.

16 Člankom 6. stavcima 1. i 3. te uredbe propisivalo se:

„1. Računi za vlastita sredstva vode se pri državnoj riznici svake države članice, odnosno pri tijelu koje odredi svaka država članica, i to raščlanjeni prema vrsti sredstava.

[…]

3. (a) Prava utvrđena u skladu s člankom 2. ove Uredbe knjiže se na računima [obično se nazivaju ‚računi A’], ovisno o odredbama točke (b) ovoga stavka, najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je pravo utvrđeno.

(b) Utvrđena prava koja nisu knjižena na računima iz točke (a) ovoga članka zbog toga što još nisu namirena, a za njihovu naplatu nije dano nikakvo osiguranje, iskazuju se na posebnim računima u roku iz točke (a) [obično se nazivaju ‚računi B’]. Države članice mogu usvojiti ovaj postupak u slučajevima kada su predmet spora utvrđena prava za koj[a] je dano osiguranje te postoji mogućnost da po rješenju nastalog spora dođe do njihove promjene.

[…]”

17 Člankom 9. stavkom 1. prvim podstavkom navedene uredbe određivalo se:

„U skladu s postupkom iz članka 10. svaka država članica odobrava iznos vlastitih sredstava na račun otvoren na ime Komisije pri državnoj riznici, odnosno pri drugom tijelu koje je imenovala.”

18 Člankom 10. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe br. 1150/2000 utvrđivao se, među ostalim, rok za knjiženje vlastitih sredstava na računu iz njezina članka 9., dok se člankom 11. te uredbe određivalo da predmetna država članica mora platiti zatezne kamate na svako kašnjenje u tom knjiženju.

19 Člankom 17. stavcima 1. i 2. navedene uredbe propisivalo se:

„1. Države članice poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da iznos prava utvrđenih na temelju članka 2. ove Uredbe bude stavljen na raspolaganje Komisiji na način utvrđen ovom Uredbom.

2. Države članice oslobađaju se obveze stavljanja na raspolaganje Komisiji iznosa koji su jednaki utvrđenim pravima koja se pokažu nenaplativim bilo:

(a) zbog više sile; ili

(b) zbog drugih razloga koji se ne mogu pripisati državama članicama.

Iznosi utvrđenih prava proglašavaju se nepovratnima odlukom nadležnog upravnog tijela koje utvrdi da se njihov povrat ne može osigurati.

Iznosi utvrđenih prava smatraju se nepovratnima najkasnije nakon razdoblja od pet godina od dana utvrđivanja iznosa u skladu s člankom 2. ove Uredbe ili, u slučaju žalbe u upravnom ili sudskom postupku, kada je konačna odluka donesena, priopćena ili objavljena.

Ako je primljeno djelomično plaćanje ili su primljena djelomična plaćanja, rok od najviše pet godina počinje teći od dana posljednjeg plaćanja, ako dug nije poravnan.

Iznosi koji su proglašeni ili koji se smatraju nepovratnima trajno se uklanjaju iz zasebnoga računa iz članka 6. stavka 3. točke (b) ove Uredbe. Oni se iskazuju u prilogu tromjesečnog izvješća iz članka 6. stavka 4. točke (b) ove Uredbe i prema potrebi u tromjesečnom izvješću iz članka 6. stavka 5. ove Uredbe.”

Okolnosti spora

20 Okolnosti spora iznesene su u točkama 1. do 15. pobijane presude i mogu se, u dijelu u kojem se odnose na ovaj žalbeni postupak, sažeti na sljedeći način.

21 Između 2. i 26. studenoga 2007. OLAF je proveo misiju upravne i istražne suradnje Zajednice u Laosu u kojoj je sudjelovala predstavnica čeških carinskih tijela (u daljnjem tekstu: inspekcija). Istraga se odnosila na provjere uvoza nepunjivih džepnih plinskih kremenih upaljača koji potječu iz Laosa u različite države članice (u daljnjem tekstu: džepni upaljači) tijekom razdoblja između 2004. i 2007. Dokument naslovljen „agreed joint minutes” (prihvaćeni zajednički zapisnik) sastavljen je 15. studenoga 2007., a potpisali su ga svi članovi misije kao i laoška nadležna tijela (u daljnjem tekstu: zapisnik od 15. studenoga 2007.).

22 Nakon inspekcije OLAF je 30. svibnja 2008. donio izvješće o završetku misije (u daljnjem tekstu: OLAF-ovo izvješće). To je izvješće proslijeđeno Češkoj Republici 9. srpnja 2008. u verziji na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. OLAF je konačno izvješće o istrazi donio 10. prosinca 2008.

23 Iz zaključaka OLAF-ova izvješća proizlazi da je tijekom razdoblja na koje se ono odnosi Baide lighter Industry (LAO) Co., Ltd. (u daljnjem tekstu: BAIDE) uvezao džepne upaljače koji su podrijetlom iz Kine, ali su na carini predstavljeni kao da potječu iz Laosa, čime se izbjegla Unijina antidampinška pristojba koja se primjenjuje na džepne upaljače kineskog podrijetla.

24 U OLAF-ovu je izvješću u tom pogledu navedeno da su „dokazi o kineskom podrijetlu utvrđeni tijekom inspekcije dovoljni da države članice pokrenu upravni postupak poreznog ispravka”. Prema tom izvješću bilo je nužno „da države članice provedu naknadne revizije i, prema potrebi, istrage o dotičnim uvoznicama i da hitno pokrenu postupak naplate ako to već nije učinjeno”.

25 Zaključci iz OLAF-ova izvješća odnose se osobito na 28 slučajeva uvoza džepnih upaljača u Češku Republiku koje je izvršilo BAIDE te ih je pustilo u slobodan promet u razdoblju od 26. rujna 2005. do 1. ožujka 2007. (u daljnjem tekstu: sporni uvozi).

26 Nadležni češki carinski uredi poduzeli su mjere radi provedbe ispravka i naplate poreza u tim slučajevima. Međutim, nije bilo moguće provesti ispravak u svim navedenim slučajevima i naplatiti sve utvrđene pristojbe.

27 U razdoblju od 22. rujna 2008. do 18. veljače 2009. iznosi koji odgovaraju utvrđenim pristojbama, ali još nisu namireni, za sporne su uvoze knjiženi na računu B.

28 Nadalje, od studenoga 2013. do studenoga 2014. Češka je Republika, u skladu s primjenjivim propisima, u informacijski sustav WOMIS *(Write-Off Management and Information System)* upisala slučajeve u kojima nije bilo moguće naplatiti iznose Unijinih vlastitih sredstava.

29 Češka Republika zatim je od Komisije zatražila da je oslobodi obveze da joj stavi na raspolaganje Unijina vlastita sredstva navedena u prethodnoj točki.

30 Dopisom od 20. siječnja 2015. Komisija je, u odgovoru na taj zahtjev, obavijestila Češku Republiku da uvjeti predviđeni člankom 17. stavkom 2. Uredbe br. 1150/2000 nisu ispunjeni ni u jednom od predmetnih slučajeva. Stoga je pozvala češka tijela da donesu mjere potrebne za uplatu iznosa od 53 976 340 čeških kruna (otprilike 2,1 milijun eura) na njezin račun najkasnije prvi radni dan nakon devetnaestog dana drugog mjeseca nakon mjeseca u kojem je taj dopis poslan.

31 Češka je Republika 17. ožujka 2015. platila 75 % tog iznosa na Komisijin račun predviđen u tu svrhu, koji nakon odbitka troškova ubiranja čini 25 % navedenog iznosa, što je iznos od 40 482 255 čeških kruna (otprilike 1,6 milijuna eura). Prije toga je Češka Republika dopisom od 27. veljače 2015. iznijela zadrške pri čemu je Komisiji navela da je riječ o uvjetnom plaćanju, podložno osnovanosti potraživanja tog tijela, kako bi izbjegla plaćanje kamata koje se predviđaju člankom 11. Uredbe br. 1150/2000.

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

32 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 16. ožujka 2020. Češka Republika pokrenula je postupak koji se temelji na članku 268. UFEU-a i kojim se traži povrat iznosa od 40 482 255 čeških kruna (otprilike 1,6 milijuna eura) zbog Unijina stjecanja bez osnove.

33 Odlukama od 16. rujna 2020. predsjednica šestog vijeća Općeg suda odobrila je intervenciju Kraljevini Belgiji i Republici Poljskoj u potporu zahtjevu Češke Republike.

34 Pobijanom presudom Opći je sud djelomično prihvatio zahtjeve Češke Republike. Usvojio je tužbu u dijelu u kojem se od Komisije traži povrat iznosa od 17 828 399,66 čeških kruna (otprilike 700 000 eura) koji je plaćen kao Unijina vlastita sredstva (točka 1. izreke), a u preostalom dijelu je tu tužbu odbio (točka 2. izreke).

Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka

35 Svojom žalbom Komisija od Suda zahtijeva da:

– ukine točku 1. izreke pobijane presude;

– odbije tužbu Češke Republike u predmetu T-151/20, ili, podredno, vrati predmet Općem sudu na ponovno odlučivanje o dijelovima tužbenih razloga koji još nisu ispitani, i

– ako bi Sud konačno odlučivao o sporu, naloži Češkoj Republici snošenje troškova koje je Komisija imala u prvostupanjskom i žalbenom postupku ili, u slučaju da vrati predmet na odlučivanje Općem sudu, da o troškovima odluči naknadno.

36 Češka Republika od Suda zahtijeva da:

– odbaci tužbu kao nedopuštenu odnosno da je podredno odbije kao neosnovanu i

– naloži Komisiji snošenje troškova.

37 Kraljevina Belgija i Republika Poljska od Suda zahtijevaju da odbije žalbu i Komisiji naloži snošenje troškova.

38 Aktom podnesenim tajništvu Suda 11. siječnja 2023. Kraljevina Nizozemska zatražila je intervenciju u okviru ove žalbe u potporu zahtjevima Češke Republike. Odlukom od 13. veljače 2023. predsjednik Suda prihvatio je taj zahtjev. Kraljevina Nizozemska nije podnijela intervencijski podnesak.

Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

39 Aktom podnesenim tajništvu Suda 22. ožujka 2024. Češka Republika zatražila je ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u skladu s člankom 83. Poslovnika Suda.

40 U prilog tom zahtjevu Češka Republika ističe da se mišljenje nezavisne odvjetnice, kad je riječ o ocjeni drugog žalbenog razloga, temelji na pogrešnom shvaćanju činjenica. Naime, ona je u točki 133. tog mišljenja smatrala da ta država članica nije bila proaktivna niti je od OLAF-a zatražila potrebne informacije i, u točkama 138. i 143. navedenog mišljenja, da je ona samo pasivno čekala da joj OLAF proslijedi informacije. Međutim, činjenice koje je utvrdio Opći sud, osobito u točkama 99. do 103., 122. i 124. pobijane presude ne podupiru te tvrdnje. Stoga valja pojasniti te različite aspekte.

41 U tom pogledu, u skladu s člankom 83. svojeg Poslovnika Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka po zatvaranju tog dijela postupka iznese novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo.

42 Uostalom, valja podsjetiti na to da se u Statutu Suda Europske unije i Poslovniku Suda ne predviđa mogućnost da stranke podnesu očitovanja na mišljenje nezavisnog odvjetnika. Na temelju članka 252. drugog stavka UFEU-a, dužnost je nezavisnog odvjetnika da, djelujući posve nepristrano i neovisno, javno iznosi obrazložena mišljenja o predmetima u kojima se zahtijeva njegovo sudjelovanje. Sud nije vezan ni mišljenjem nezavisnog odvjetnika ni obrazloženjem na kojem se ono temelji. Stoga neslaganje jedne od stranaka s mišljenjem nezavisnog odvjetnika, bez obzira na pitanja koja je ondje razmatrao, ne može samo za sebe biti opravdan razlog za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka (vidjeti u tom smislu presude od 13. srpnja 2023., Grupa Azoty i dr./Komisija, C-73/22 P i C-77/22, EU:C:2023:570, t. 25. i navedenu sudsku praksu te od 8. veljače 2024., Pilatus Bank/ESB, C-256/22 P, EU:C:2024:125, t. 29. i 30. i navedenu sudsku praksu).

43 Međutim, iz razloga iznesenih u prilog njezinu zahtjevu za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka proizlazi da Češka Republika ima namjeru odgovoriti samo na određene činjenične ocjene nezavisne odvjetnice u njezinu mišljenju, što nije razlog za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

44 Sud u tim okolnostima smatra, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, da ne treba odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

Žalba

45 U prilog svojoj žalbi Komisija ističe dva žalbena razloga.

46 Češka Republika najprije osporava dopuštenost svakog od tih žalbenih razloga, a time i žalbe u cijelosti.

47 U tom je pogledu svrsishodno ispitati osporavanje dopuštenosti u okviru ispitivanja svakog od tih žalbenih razloga.

Prvi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

48 Prvim žalbenim razlogom istaknutim u prilog svojoj žalbi Komisija tvrdi da je Opći sud u točkama 85. do 93. pobijane presude počinio pogreške koje se tiču prava prilikom tumačenja članka 6. stavka 3. i članka 17. stavka 2. Uredbe br. 1150/2000. Ovaj žalbeni razlog podijeljen je na dva dijela.

49 Prvim dijelom navedenog žalbenog razloga Komisija tvrdi da je Opći sud u točkama 88., 90. i 93. pobijane presude počinio pogrešku koja se tiče prava prilikom tumačenja članka 6. stavka 3. Uredbe br. 1150/2000.

50 U tom pogledu naglašava da, kad je riječ o carinama, svaka država članica, koja je odgovorna za upravljanje sustavom vlastitih sredstava, mora na vlastitu inicijativu i u rokovima predviđenima pravom Unije provesti tri uzastopne radnje – to jest utvrditi prava, knjižiti ih na račune A ili B i staviti ih na raspolaganje – predviđene člancima 2., 6. i 10. Uredbe br. 1150/2000. Te su radnje toliko usko povezane da nepoštovanje pravila ili rokova koji se primjenjuju na jednu od njih neizbježno utječe na iduće radnje.

51 Člankom 17. stavkom 2. te uredbe predviđa se oslobođenje od obveze stavljanja na raspolaganje. Kao što je to Opći sud pravilno istaknuo u točki 84. pobijane presude, takvo oslobođenje pretpostavlja, osim poštovanja uvjeta navedenih u toj odredbi, pravilno knjiženje prava na računu B.

52 Međutim, Opći sud propustio je uzeti u obzir činjenicu da, u skladu s točkom 69. presude od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija (C-334/08, EU:C:2010:414), pravilno knjiženje također podrazumijeva da se ono provodi „uz poštovanje prava Unije”. Taj zahtjev ne obuhvaća samo poštovanje rokova za knjiženje prava na računu A ili B, nego i utvrđivanje carina čim su ispunjeni uvjeti predviđeni carinskim propisima.

53 Dakle, suprotno onomu što je Opći sud presudio u točki 90. pobijane presude, knjiženje predmetnih prava na računu B u roku koji se računa od dana kada je kašnjenje počelo, kada su ta prava stvarno utvrđena, ne može biti pravilno. U tom pogledu nije relevantna okolnost da je, prema mišljenju Općeg suda, knjiženje na računu B „posve računovodstvena transakcija”.

54 Komisija drugim dijelom prvog žalbenog razloga Općem sudu prigovara da je u točkama 85. do 88. i 93. pobijane presude, prilikom tumačenja članka 17. stavka 2. Uredbe br. 1150/2000, počinio pogrešku koja se tiče prava.

55 Kao prvo, Komisija naglašava da ta odredba nije primjenjiva u slučaju nepravilnog knjiženja na računu B. Knjiženje je nepravilno ako su, kao u ovom slučaju, prava utvrđena nepravodobno na temelju članka 2. te uredbe.

56 Kao drugo, Komisija smatra da, u slučaju neprimjenjivosti članka 17. stavka 2. Uredbe br. 1150/2000, država članica mora Uniji staviti na raspolaganje iznos koji odgovara nepravodobno utvrđenim pravima. Tako su osiromašenje te države članice, kao i povezano Unijino obogaćenje, opravdani obvezom stavljanja na raspolaganje.

57 Stoga je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava jer je u točkama 85. do 88. pobijane presude kao bespredmetan odbio argument koji je istaknula Komisija i jer se u točki 87. te presude ograničio samo na analizu poštovanja rokova predviđenih člankom 6. Uredbe br. 1150/2000. Iz toga također slijedi da je, suprotno onomu što je Opći sud naveo u točki 88. te presude, na državi članici da utvrdi jesu li sve radnje koje se odnose na vlastita sredstva provedene uz poštovanje relevantnih pravila, rokova i zaštite Unijinih financijskih interesa.

58 Naposljetku, Komisija tvrdi da tumačenje Općeg suda može dovesti do štetnih posljedica za Unijine financijske interese.

59 Češka Republika odgovara da je prvi žalbeni razlog nedopušten jer ne ispunjava zahtjeve iz članka 169. stavka 2. Poslovnika. Naime, struktura i sadržaj argumenata istaknutih u prilog tom žalbenom razlogu ne odgovaraju Komisijinom razgraničenju navedenog žalbenog razloga.

60 Konkretnije, iznijela je argumente koji nisu ni u kakvoj vezi s osporavanjem toga da je knjiženje predmetnih prava na računu B kvalificirano kao „posve računovodstvena transakcija” te je proturječila relevantnosti te kvalifikacije. Propustila je istaknuti konkretne argumente u prilog tom osporavanju i navodu prema kojem je Češka Republika trebala dokazati da je cijeli postupak utvrđivanja, naplate i stavljanja na raspolaganje prava na vlastita sredstva bio potpun. Naslovi dvaju dijelova ovog žalbenog razloga ne odgovaraju njihovu sadržaju. Jedini istaknuti meritorni argumenti ne odnose se na poštovanje roka za knjiženje prava na računu B, nego na njihovo pravodobno utvrđenje i posljedice nepravodobnog utvrđenja, što nije obuhvaćeno točkama 85. do 93. pobijane presude te je, osim toga, predmet drugog žalbenog razloga. Osim toga, iz prvog žalbenog razloga ne proizlazi jasno namjerava li Komisija zakašnjelo knjižiti prava na računu B ili smatra da se u slučaju nepravilnosti ta prava ni na koji način ne mogu knjižiti na tom računu.

61 U svakom slučaju, prvi je žalbeni razlog i neosnovan.

62 U tom pogledu Češka Republika ističe, kao prvo, da se člankom 6. stavkom 3. Uredbe br. 1150/2000 izričito predviđa da se rok za knjiženje prava na računu B izračunava od trenutka u kojem je „pravo utvrđeno” i, dakle, od trenutka stvarnog utvrđenja tog prava. Ni tekst ni svrha članka 17. stavka 2. te uredbe ne sprječavaju primjenu te odredbe u slučaju nepravodobnog

knjiženja tih prava na računu B. Tumačenje koje predlaže Komisija proturječi svrsi te odredbe jer bi moglo državi članici oduzeti mogućnost oslobođenja od obveze stavljanja na raspolaganje vlastitih sredstava, premda ona ne može naplatiti prava zbog više sile ili razloga koji joj se ne mogu pripisati. Knjiženje na računu B doista je posve računovodstvena transakcija.

63 Kao drugo, Češka Republika tvrdi da je Sud u presudi od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija (C-334/08, EU:C:2010:414), odlučio o materijalnim uvjetima iz članka 17. stavka 2. Uredbe br. 1150/2000 u posebnom kontekstu koji obilježavaju prijevarna postupanja pripisiva predmetnoj državi članici. S obzirom na taj kontekst, Komisija iz te presude ne može zaključiti da je pravodobno knjiženje predmetnih prava na računu B, u roku koji se računa od datuma od kojeg je trebalo utvrditi ta prava, pretpostavka primjene te odredbe. Sud nije ispitao ni izračun roka za knjiženje prava na računu B niti je razmotrio posljedice nepravodobnog knjiženja.

64 Kao treće, Češka Republika tvrdi da pobijana presuda ne proizvodi štetne posljedice za Unijin proračun.

65 Kao četvrto, Češka Republika tvrdi da Komisijin argument prema kojem država članica u okviru postupka za povrat neosnovano plaćenih iznosa mora dokazati da je cijeli carinski postupak proveden u skladu s pravilima, pravodobno i uz poštovanje zaštite Unijinih financijskih interesa, nema nikakve veze sa sadržajem prvog žalbenog razloga.

66 Kraljevina Belgija i Republika Poljska također zahtijevaju da se prvi žalbeni razlog odbije kao neosnovan.

67 Kraljevina Belgija napominje da rok za knjiženje duga na računu B teče, u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom (b) Uredbe br. 1150/2000, od dana utvrđivanja tog duga. Nepravodobno knjiženje na računu B stoga može postojati samo u slučaju nepravodobnog utvrđenja predmetnog duga. U ovom slučaju iz točke 92. pobijane presude proizlazi da utvrđenje predmetnih prava nije bilo nepravodobno.

68 Osim toga, nepravodobno knjiženje ne isključuje automatski mogućnost pozivanja na članak 17. stavak 2. Uredbe br. 1150/2000. Naime, točku 69. presude od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija (C-334/08, EU:C:2010:414), treba tumačiti u kontekstu predmeta u kojem je donesena ta presuda, na način da se odnosi samo na situaciju u kojoj je utvrđeni dug knjižen na računu B, iako ne ispunjava materijalne uvjete za to.

69 Republika Poljska u biti ističe i potonji argument koji se odnosi na doseg točke 69. presude od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija (C-334/08, EU:C:2010:414).

70 Dodaje da se rok za utvrđivanje carina ne temelji na objektivnom i preciznom kriteriju, s obzirom na nejasan i subjektivan izraz „u mogućnosti izračunati” iz članka 2. stavka 3. Uredbe br. 1150/2000. U praksi Komisija proizvoljno određuje trenutak u kojem se smatra da nacionalna carinska tijela mogu izračunati i stoga utvrditi carine. Kako bi se izbjegla proizvoljnost, rok predviđen u članku 6. stavku 3. te uredbe treba računati od dana kada su carine stvarno utvrđene.

71 Naposljetku, Komisijin argument koji se temelji na zaštiti Unijinih financijskih interesa nije relevantan jer sporovi koji se odnose na tradicionalna vlastita sredstva čine tek mali dio svih predmeta koji se odnose na doprinose država članica na ime tih sredstava i stoga ne mogu dovesti

u pitanje sustav financiranja Unije. To vrijedi tim više jer bi svako nepravodobno stavljanje na raspolaganje vlastitih sredstava državu članicu o kojoj je riječ izložilo obvezi plaćanja zateznih kamata u skladu s člankom 11. Uredbe br. 1150/2000.

Ocjena Suda

– *Dopuštenost*

72 U skladu s člankom 169. stavkom 2. Poslovnika izneseni žalbeni razlozi i pravni argumenti moraju precizno navoditi dijelove obrazloženja odluke Općeg suda koji se pobijaju. Tako se prema ustaljenoj sudskoj praksi u žalbi moraju jasno navesti osporavani dijelovi presude čije se ukidanje traži te pravni argumenti koji posebno podupiru taj zahtjev, inače će žalba ili dotični žalbeni razlog biti nedopušteni (presude od 20. rujna 2018., Agria Polska i dr./Komisija, C-373/17 P, EU:C:2018:756, t. 33. i navedena sudska praksa te od 28. travnja 2022., Changmao Biochemical Engineering/Komisija, C-666/19 P, EU:C:2022:323, t. 186).

73 U tom pogledu, onaj žalbeni razlog koji nije dovoljno jasno i precizno argumentiran da bi omogućio Sudu izvršavanje nadzora zakonitosti, a osobito ako ključni elementi na kojima se taj žalbeni razlog temelji ne proizlaze na dovoljno smislen i razumljiv način iz teksta te žalbe, koji je u tom pogledu formuliran nejasno i dvoznačno, ne odgovara zahtjevima navedenima u prethodnoj točki te se mora proglasiti nedopuštenim (vidjeti u tom smislu presude od 10. srpnja 2014., Telefónica i Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, t. 30. i navedenu sudsku praksu i od 28. travnja 2022., Changmao Biochemical Engineering/Komisija, C-666/19 P, EU:C:2022:323, t. 187.).

74 U ovom slučaju Komisija u svojoj žalbi precizno i nedvosmisleno navodi točke pobijane presude koje osporava prvim žalbenim razlogom i iznosi razloge zbog kojih smatra da ocjene iz tih točaka sadržavaju pogreške koje se tiču prava, koje je također jasno iznijela.

75 Uostalom, iz podnesaka Češke Republike proizlazi da je ona mogla razumjeti doseg tog prvog žalbenog razloga i iznijeti svoje argumente u odgovoru na žalbu.

76 Stoga je prvi žalbeni razlog dopušten.

– *Meritum*

77 Dvama dijelovima prvog žalbenog razloga istaknutog u prilog svojoj žalbi, koji su usko povezani i stoga ih treba ispitati zajedno, Komisija osporava točke 85. do 93. pobijane presude.

78 U tim je točkama Opći sud odbio Komisijinu argumentaciju prema kojoj, u biti, Češka Republika u ovom slučaju nije mogla imati pravo na oslobođenje od obveze stavljanja vlastitih sredstava na raspolaganje, predviđeno člankom 17. stavkom 2. Uredbe br. 1150/2000, jer, zbog nepravodobnog utvrđenja predmetnih prava na temelju članka 2. te uredbe, ta prava nisu bila pravilno knjižena na računu B na temelju članka 6. stavka 3. navedene uredbe.

79 Obrazloženje Općeg suda u tom se pogledu temelji na dvama razlozima čiju osnovanost Komisija osporava ovim žalbenim razlogom.

80 S jedne strane, Opći sud je u točkama 86. do 88. pobijane presude presudio da je argumentacija te institucije bespredmetna. U tom je pogledu istaknuo da se u okviru tužbe koja se temelji na Unijinu stjecanju bez osnove „od Češke Republike ne može tražiti da […] utvrdi […] da je ‚cijeli proces tijekom carinskog postupka, naplate potraživanja i transakcija koje se odnose na vlastita sredstva izvršen u skladu sa svim pravilima, pravilno, pravodobno i uz poštovanje zaštite financijskih interesa Unije'". Naime, prema mišljenju Općeg suda, stavljanje na raspolaganje vlastitih sredstava ne može se opravdati obvezom poštovanja rokova propisanih člankom 6. Uredbe br. 1150/2000, čija povreda ne dovodi ni do kakve isplate, čak ni do plaćanja zateznih kamata.

81 S druge strane, Opći sud je u točkama 89. do 92. te presude smatrao da se u svakom slučaju, u skladu s člankom 6. stavkom 3. točkom (b) Uredbe br. 1150/2000, rokovi za knjiženje prava na računu B ne trebaju računati od datuma na koji su se predmetna prava trebala utvrditi, u skladu s člankom 2. te uredbe, nego od datuma na koji su ta prava stvarno utvrđena. Taj je uvjet u ovom slučaju ispunjen.

82 Kako bi se ocijenila osnovanost tih razloga s obzirom na argumente stranaka, valja podsjetiti, kao prvo, na pravila dokazivanja primjenjiva na tužbu koja se temelji na Unijinu stjecanju bez osnove.

83 U skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, takva tužba, podnesena na temelju članka 268. UFEU-a i članka 340. drugog stavka UFEU-a, zahtijeva dokaz o tuženikovu stjecanju bez valjane pravne osnove kao i o tužiteljevu osiromašenju zbog navedenog stjecanja (vidjeti u tom smislu presude od 16. prosinca 2008., Masdar (UK)/Komisija, C-47/07 P, EU:C:2008:726, t. 49. i od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija, C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 82.).

84 U okviru ispitivanja tužbe te prirode, koju je podnijela država članica koja je Komisiji stavila na raspolaganje iznos vlastitih sredstava Unije uz isticanje prigovora o osnovanosti stajališta te institucije, na Općem je sudu da ocijeni, među ostalim, jesu li osiromašenje države članice tužiteljice, koje odgovara stavljanju na raspolaganje Komisiji tog iznosa, i odgovarajuće obogaćenje te institucije opravdani obvezama koje ta država članica ima na temelju prava Unije u području vlastitih sredstava Unije ili su, naprotiv, neopravdani (vidjeti u tom smislu presudu od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija, C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 83.).

85 U tom je okviru stoga na državi članici tužiteljici da dokaže da na temelju Unijinih pravila kojima se uređuje sustav vlastitih sredstava nije dužna Komisiji staviti na raspolaganje iznos vlastitih sredstava koji je predmet spora i da je ispunila obveze koje ima na temelju toga.

86 Suprotno onomu što je Češka Republika dala naslutiti time što je Komisiji prigovorila da je u više navrata promijenila stajalište između predsudskog i sudskog stadija ovog predmeta, iz prethodno navedenog također proizlazi da predmet tužbe koja se temelji na Unijinu stjecanju bez osnove podnesene u okolnostima navedenima u točki 84. ove presude ne može biti ograničen samo na pobijanje stajališta koje je Komisija zauzela prije podnošenja tužbe. Ta institucija može, u svojstvu tuženika, iznijeti nove argumente kako bi osporila stajalište države članice tužiteljice.

87 Kao drugo, valja podsjetiti na obilježja sustava vlastitih sredstava Unije, kao što je to Sud sažeo u svojoj sudskoj praksi.

88 U tom smislu, u trenutačnom stanju prava Unije, upravljanje tim sustavom povjereno je državama članicama i u njihovoj je isključivoj odgovornosti (presude od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija, C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 62. i od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti), C-213/19, EU:C:2022:167, t. 345.).

89 Tako iz članka 8. stavka 1. odluka 2000/597 i 2007/436 proizlazi da države članice prikupljaju vlastita sredstva Unije iz članka 2. stavka 1. točaka (a) i (b) Odluke 2000/597 i članka 2. stavka 1. točke (a) Odluke 2007/436 te da one imaju obvezu staviti ta sredstva na raspolaganje Komisiji (vidjeti u tom smislu presude od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija, C-334/08, EU:C:2010:414, t. 34.; kao i od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti), C-213/19, EU:C:2022:167, t. 340. i navedena sudska praksa).

90 U tu svrhu države članice su na temelju članka 2. stavka 1. Uredbe br. 1150/2000 dužne utvrditi pravo Unije na vlastita sredstva čim su ispunjeni uvjeti predviđeni carinskim propisima „o knjiženju prava na odgovarajuće račune i o obavješćivanju dužnika”. Države članice stoga moraju prava utvrđena u skladu s člankom 2. te uredbe uknjižiti na računu za vlastita sredstva Unije pod uvjetima predviđenima u članku 6. navedene uredbe. U tom pogledu valja pojasniti da se, na temelju članka 6. stavka 3. točke (b) te uredbe, utvrđena prava koja još nisu namirena i za koja nije dano nikakvo jamstvo knjiže na posebnim računima, na takozvanom računu B (vidjeti u tom smislu presude od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija, C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 57. i navedenu sudsku praksu te od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti), C-213/19, EU:C:2022:167, t. 341.).

91 Države članice zatim moraju staviti na raspolaganje Komisiji vlastita sredstva Unije pod uvjetima utvrđenima u člancima 9. do 11. Uredbe br. 1150/2000 na način da ih uknjiže, uz poštovanje predviđenih rokova, na računu otvorenom u tu svrhu u ime te institucije. U skladu s člankom 11. stavkom 1. te uredbe, na svako kašnjenje u knjiženju na tom računu predmetna država članica plaća zatezne kamate (presude od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija, C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 58. i od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti), C-213/19, EU:C:2022:167, t. 342.).

92 Usto, na temelju članka 17. stavaka 1. i 2. Uredbe br. 1150/2000, države članice moraju poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da iznos prava utvrđenih na temelju članka 2. te uredbe bude stavljen na raspolaganje Komisiji. Države članice oslobođene su te obveze samo ako do naplate nije došlo zbog više sile ili ako se pokaže da je ona definitivno nemoguća zbog razloga koji im se ne mogu pripisati. Iznosi koji su proglašeni ili koji se smatraju nenaplativima trajno se uklanjaju sa zasebnog računa iz članka 6. stavka 3. točke (b) te uredbe (vidjeti u tom smislu presudu od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija, C-575/18 P, EU:C:2020:530, t. 60.).

93 Na temelju tih navoda treba ocijeniti osnovanost ovog žalbenog razloga.

94 U tu svrhu valja, kao prvo, utvrditi početak roka za knjiženje prava na računu B na temelju članka 6. stavka 3. Uredbe br. 1150/2000.

95 Tom se odredbom predviđa da se „[p]rava utvrđena u skladu s člankom 2.” te uredbe knjiže na računima za vlastita sredstva „najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je pravo utvrđeno”, pri čemu se pojašnjava da je to rok za knjiženje prava na računima A i na računima B.

96 Na prvi pogled, kao što to osobito tvrdi Češka Republika, točno je da se upotreba prošlog glagolskog vremena može shvatiti na način da rok iz članka 6. stavka 3. Uredbe br. 1150/2000 teče od datuma na koji su prava stvarno utvrđena, uključujući u slučaju nepravodobnog utvrđenja, i to neovisno o datumu na koji su se ta prava trebala biti utvrđena.

97 Međutim, time što se njime predviđa da se na računu za vlastita sredstva moraju knjižiti „[p]rava utvrđena u skladu s člankom 2. [Uredbe br. 1150/2000]”, tekst članka 6. stavka 3. te uredbe uspostavlja neraskidivu vezu između knjiženja na tom računu i prethodnog utvrđenja prava, vezu koja je uostalom priznata u sudskoj praksi Suda (vidjeti u tom smislu presude od 20. ožujka 1986., Komisija/Njemačka, 303/84, EU:C:1986:140, t. 11., i od 9. srpnja 2020., Češka Republika/Komisija, C-575/18, EU:C:2020:530, t. 59.).

98 Rok za knjiženje utvrđenih prava na računu za vlastita sredstva tako treba ocijeniti s obzirom na obvezu utvrđivanja prava predviđenu člankom 2. Uredbe br. 1150/2000. Stoga je pretpostavka knjiženja prava na računu njihovo utvrđenje u skladu s tim člankom 2., koje se mora pravodobno provesti (vidjeti po analogiji presudu od 5. listopada 2006., Komisija/Nizozemska, C-312/04, EU:C:2006:643, t. 58. do 62.), to jest čim se ispune uvjeti predviđeni carinskim propisima o knjiženju prava na odgovarajućim računima i o obavješćivanju dužnika.

99 Budući da se potonjom odredbom na apstraktan i objektivan način određuju uvjeti pod kojima nastaje obveza utvrđivanja prava Unije na vlastita sredstva, ne može se tvrditi, kao što to čini Republika Poljska, da Komisija proizvoljno određuje trenutak u kojem se prava moraju utvrditi.

100 Dakle, suprotno onomu što je Opći sud presudio u točki 90. pobijane presude, poštovanje roka u kojem se prava moraju knjižiti na računu za vlastita sredstva na temelju članka 6. stavka 3. Uredbe br. 1150/2000 ocjenjuje se počevši od datuma na koji se prava trebaju ili su se trebala utvrditi na temelju članka 2. te uredbe.

101 Taj zaključak potvrđuje odgovornost država članica za upravljanje sustavom vlastitih sredstava koja zahtijeva, kao što je to u biti istaknula nezavisna odvjetnica u točki 94. svojeg mišljenja, strogo tumačenje obveza tih država članica u pogledu utvrđivanja prava, njihova knjiženja na računima za vlastita sredstva i njihova stavljanja na raspolaganje.

102 On se tim više nameće jer bi suprotno tumačenje članka 6. stavka 3. Uredbe br. 1150/2000 omogućilo državama članicama da neopravdano kasne s utvrđivanjem prava i, nakon toga, njihovim knjiženjem na računima za vlastita sredstva i njihovim stavljanjem na raspolaganje, uz opasnost da na taj način doprinesu stvaranju okolnosti koje dovode do nemogućnosti njihova povrata.

103 Kao drugo, Sud je već presudio da mogućnost da države članice budu izuzete od svoje obveze da Komisiji stave na raspolaganje iznose koji odgovaraju pravima utvrđenima u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe br. 1150/2000 ne zahtijeva samo poštovanje uvjeta iz te odredbe, nego i da su navedena prava pravilno knjižena na računu B, drugim riječima da je knjiženje provedeno u skladu s pravom Unije (vidjeti, u tom smislu, presudu od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija, C-334/08, EU:C:2010:414, t. 65. i 69.).

104 Iako je točno, kao što su to istaknule sve države članice koje su sudjelovale u ovom postupku, da se predmet u kojem je donesena presuda od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija (C-334/08, EU:C:2010:414), odnosio na činjenični kontekst drukčiji od onoga u ovom predmetu, ipak ništa u toj presudi ne upućuje na to da je Sud namjeravao ograničiti doseg zahtjeva pravilnog knjiženja na računu B samo na činjenični kontekst koji mu je predstavljen.

105 Dakle, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 103. ove presude i uzimajući u obzir i razloge navedene u njezinim točkama 101. i 102., treba smatrati, kao što to smatra Komisija, da se država članica ne može izuzeti od obveze stavljanja na raspolaganje Komisiji iznosa koji odgovaraju pravima koja nisu pravilno knjižena na računu B uz poštovanje roka predviđenog člankom 6. stavkom 3. točkom (b) Uredbe br. 1150/2000, u vezi s njezinim člankom 2., zbog nepravodobnog utvrđenja tih prava.

106 Slijedom toga, kada se u slučaju tužbe koja se temelji na stjecanju bez osnove pod uvjetima utvrđenima u točkama 83. do 85. ove presude država članica poziva na oslobođenje od obveze stavljanja na raspolaganje Komisiji vlastitih sredstava iz članka 17. stavka 2. Uredbe br. 1150/2000, ta država članica mora dokazati pravilnost postupka utvrđivanja predmetnih prava i knjiženja tih prava na računu B, uključujući poštovanje odgovarajućih rokova. Ako takvog dokaza nema, navedena se država članica ne može koristiti tim oslobođenjem i stoga mora staviti na raspolaganje vlastita sredstva. To stavljanje na raspolaganje tako ne može predstavljati Unijino stjecanje bez valjane pravne osnove.

107 Iz toga slijedi da je Opći sud u točkama 87. i 88. pobijane presude pogrešno presudio da nije na Češkoj Republici da utvrdi pravilnost transakcija koje se odnose na vlastita sredstva.

108 S obzirom na prethodna obrazloženja, valja prihvatiti dva dijela prvog žalbenog razloga.

Drugi žalbeni razlog

Argumentacija stranaka

109 Drugim žalbenim razlogom istaknutim u prilog svojoj žalbi Komisija ističe da je Opći sud u točkama 94. do 126. pobijane presude počinio pogreške koje se tiču prava prilikom tumačenja članka 2. stavka 1. i članka 17. stavka 1. Uredbe br. 1150/2000, u vezi s člankom 217. stavkom 1. Carinskog zakonika i člankom 325. UFEU-a. Naime, Opći sud pogrešno je presudio da je Češka Republika mogla pričekati OLAF-ovu službenu dostavu dokaza prikupljenih tijekom inspekcije, iako je predstavnica češke carinske uprave imala pravo od OLAF-a, po povratku iz njegove misije, zatražiti i primiti prikupljene dokaze. Prema Komisijinu mišljenju, Češka Republika morala je, naprotiv, od OLAF-a po tom povratku zatražiti dokaze prikupljene tijekom te misije, što bi joj omogućilo da utvrdi pravo Unije na vlastita sredstva u danima nakon navedenog povratka.

110 Kao prvo, Komisija argument temelji na odredbama članka 2. stavka 1. u vezi s člankom 17. stavkom 1. Uredbe br. 1150/2000 kao i člankom 217. stavkom 1. Carinskog zakonika.

111 Tvrdi da države članice moraju što je prije moguće poduzeti sve potrebne mjere kako bi zajamčile djelotvorno i potpuno ubiranje carina. Utvrđenje prava na vlastita sredstva trebalo bi, u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe br. 1150/2000, provesti „čim su ispunjeni uvjeti predviđeni carinskim propisima o knjiženju prava na odgovarajuće račune i o obavješćivanju dužnika”. S obzirom na članak 217. stavak 1. Carinskog zakonika, carinska tijela trebala bi stoga utvrditi

prava koja proizlaze iz carinskog duga čim raspolažu u tu svrhu potrebnim podacima i čim mogu izračunati iznos tih carina te utvrditi dužnika. Budući da su države članice odgovorne za utvrđivanje carinskog duga i za utvrđivanje prava na vlastita sredstva, one moraju poduzeti sve potrebne mjere, u skladu s člankom 17. stavkom 1. Uredbe br. 1150/2000, kako bi iznosi koji odgovaraju pravima utvrđenima u skladu s njezinim člankom 2. bili stavljeni na raspolaganje Komisiji pod uvjetima predviđenima tom uredbom.

112 Komisija priznaje da, kako bi mogla utvrditi carinski dug, država članica može surađivati s OLAF-om, pri čemu naglašava da, kao što to proizlazi iz uvodne izjave 3. Uredbe br. 1073/1999, njegova istraga i istražne ovlasti ne mogu utjecati na trenutačnu raspodjelu i ravnotežu odgovornosti između nacionalne razine i razine Unije. Tako iz članka 1. stavka 2. te uredbe proizlazi da OLAF ima samo potpornu ulogu i može izdati samo neobvezujuće preporuke upućene tijelima Unije ili nacionalnim tijelima.

113 U tim okolnostima Komisija smatra da provođenje OLAF-ove istrage ne može osloboditi države članice od obveze poduzimanja potrebnih mjera koje nalaže pravo Unije i da OLAF-ova pomoć ne može potonje osloboditi njihove obveze dužne pažnje prilikom naplate carina. U ovom je slučaju Češka Republika stoga morala, usporedno s inspekcijom i neovisno o njoj, poduzeti mjere potrebne za utvrđivanje carinskog duga. Kao što je to Opći sud utvrdio u točki 119. pobijane presude, predstavnica češke carinske uprave mogla je, po povratku s te misije, od OLAF-a zatražiti i primiti dokaze priložene zapisniku od 15. studenoga 2007. i dostaviti ih češkim nadležnim tijelima, s obzirom na to da su ti dokazi bili dovoljni za utvrđivanje carinskog duga BAIDE. Osim toga, Češka Republika raspolagala je dostatnim informacijama već prije završetka inspekcije.

114 Takav zaključak nameće se tim više s obzirom na odgovornost država članica u području vlastitih sredstava. Suprotno tomu, pristup Općeg suda omogućava državi članici da dokaže pasivnost i nepažnju samo zato što se OLAF obvezao dostaviti joj dokaze prikupljene tijekom inspekcije.

115 Zahtjevu žurnosti u utvrđivanju carinskog duga ide u prilog i članak 45. stavak 1. Uredbe br. 515/97. Njime se može osigurati koristan učinak članka 20. stavka 2. točke (b) te uredbe i, konkretnije, sudjelovanje stručnjaka koje države članice upute na istraživačke misije koje OLAF provodi u trećim zemljama.

116 Kao drugo, Komisija tvrdi da je Opći sud također povrijedio članak 325. UFEU-a. Tom se odredbom državama članicama nameće bezuvjetna obveza postizanja rezultata u skladu s kojom moraju poduzeti potrebne mjere kako bi zajamčile djelotvorno i potpuno ubiranje carina, a ostavlja im se samo izbor mjera koje mogu poduzeti uz poštovanje načela proporcionalnosti, ekvivalentnosti i djelotvornosti. Tako se na temelju navedene odredbe Češkoj Republici nalaže da utvrdi carinski dug najkasnije u danima nakon završetka inspekcije.

117 Komisija zaključuje da je carinski dug utvrđen nepravodobno, tako da iznosi koji odgovaraju tom dugu nisu bili pravilno knjiženi na računu B. Nakon što je nepravodobno utvrdila carinski dug, Češka Republika sama je dovela do nastanka uvjeta za primjenu članka 6. stavka 3. točke (b) Uredbe br. 1150/2000, zbog čega Opći sud nije mogao, a da pritom ne počini pogrešku, presuditi da je primjenjiv članak 17. stavak 2. te uredbe.

118 Češka Republika uzvraća da je drugi žalbeni razlog nedopušten. Naime, kao prvo, argumentacija istaknuta u bilješci br. 55 žalbe, prema kojoj je ta država članica prije sudjelovanja u inspekciji raspolagala dostatnim informacijama kako bi utvrdila antidampinške pristojbe koje duguje

BAIDE, nema veze s predmetom tog žalbenog razloga. Ona je također nova jer Komisija pred Općim sudom nije tvrdila da je Češka Republika raspolagala dostatnim informacijama da provede takvo utvrđenje prije završetka inspekcije. Kao drugo, argument koji se odnosi na navodnu povredu članka 325. UFEU-a prvi je put istaknut u žalbenom postupku. Kao treće, formalno usmjeren protiv točaka 94. do 126. pobijane presude, drugi žalbeni razlog zapravo se odnosi samo na točke 122. do 125. te presude.

119 U svakom slučaju, Češka Republika smatra da je drugi žalbeni razlog također neosnovan jer je ona mogla legitimno čekati da joj OLAF proslijedi svoje izvješće.

120 Kao prvo, ni nepostojanje Komisijine ovlasti odlučivanja u području vlastitih sredstava ni neobvezatnost OLAF-ovih preporuka ne mogu dovesti u pitanje činjenicu da je učinkovita suradnja država članica s Komisijom i OLAF-om u određenim slučajevima bitan uvjet za to da države članice mogu utvrditi prava na vlastita sredstva i provesti njihov povrat.

121 Kao drugo, iz činjeničnih utvrđenja Općeg suda proizlazi da se prava koja se odnose na sporne uvoze mogu utvrditi samo na temelju dokaza dobivenih u okviru inspekcije. OLAF, koji se obvezao dostaviti te dokaze Češkoj Republici, nepravodobno ih joj je priopćio, to jest 9. srpnja 2008., čime je povrijedio svoju obvezu. Češka Republika smatra da je mogla legitimno očekivati da će OLAF poštovati svoju obvezu, u skladu s načelom lojalne suradnje iz članka 4. stavka 3. UEU-a.

122 Kao treće, Komisija pokušava na Češku Republiku prenijeti odgovornost za njezino vlastito kašnjenje povezano s OLAF-ovim kašnjenjem u dostavi dokaza.

123 Opći sud stoga nije počinio pogrešku koja se tiče prava kada je u točkama 123. i 126. pobijane presude presudio da se u okolnostima ovog predmeta toj državi članici ne može prigovoriti to što od OLAF-a nije zatražila dostavu dokaza odmah nakon završetka inspekcije.

124 U svakom slučaju, u dijelu u kojem Komisija osporava činjenicu da je Češka Republika mogla smatrati nužnim, kao što je to Opći sud presudio u točki 124. pobijane presude, pričekati da OLAF analizira i provjeri dokaze, ta država članica napominje da se primjenjivim propisom upravo predviđa da se dokazi prikupljeni u okviru OLAF-ove istrage analiziraju, ocjenjuju i zatim proslјeđuju državama članicama u obliku izvješća o misiji i izvješća o istrazi. Nadalje, iz članka 9. stavka 2. Uredbe br. 1073/1999, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 16., proizlazi da OLAF-ovo izvješće o misiji ima bitnu dokaznu snagu. OLAF je u najboljem položaju da provede analizu i ocjenu dokaza, kao što je to Opći sud istaknuo u točki 124. pobijane presude, i to tim više kada su ti elementi prikupljeni u okviru inspekcije provedene u trećoj zemlji i mogu imati posljedice za velik broj država članica.

125 Češka Republika dodaje da OLAF ima mogućnost državama članicama proslijediti relevantne dokaze prije donošenja izvješća o misiji, i to u skladu s člankom 10. Uredbe br. 1073/1999, u vezi s člankom 17. stavkom 2. Uredbe br. 515/97. OLAF, koji je znao da su Češkoj Republici potrebni prikupljeni dokazi, mogao je iskoristiti tu mogućnost, s obzirom na znatno kašnjenje izvješća o misiji.

126 Kraljevina Belgija i Republika Poljska slažu se u bitnome sa stajalištem koje zastupa Češka Republika.

127 Kraljevina Belgija dodaje da bi prema Komisijinoj argumentaciji, koja se temelji na odgovornosti država članica, Češka Republika sama snosila negativne financijske posljedice kašnjenja koje se može pripisati OLAF-u. Usto, Komisijin argument o korisnom učinku članka 20. stavaka 1. i 2. Uredbe br. 515/97 ne može se prihvatiti. Naposljetku, članak 325. UFEU-a ne može se tumačiti na način da državama članicama u okolnostima ovog predmeta nameće dodatne obveze u odnosu na one predviđene Uredbom br. 1150/2000.

128 Republika Poljska ističe da se ne može smatrati da je Češka Republika povrijedila članak 325. UFEU-a jer je uložila odgovarajuće napore kako bi utvrdila predmetni carinski dug.

Ocjena Suda

– *Dopuštenost*

129 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, dopustiti stranci da prvi put pred Sudom iznese razlog na koji se nije pozvala pred Općim sudom značilo bi omogućiti joj da pred Sud iznese spor šireg opsega od onoga koji se vodio pred Općim sudom. Nadležnost Suda u okviru žalbe ograničena je na ocjenu pravnih utvrđenja u vezi s razlozima i argumentima raspravljenima u prvostupanjskom postupku (presude od 1. lipnja 1994., Komisija/Brazzelli Lualdi i dr., C-136/92 P, EU:C:1994:211, t. 59. i od 26. veljače 2020, SEAE/Alba Aguilera i dr., C-427/18 P, EU:C:2020:109, t. 45.).

130 Sud je ipak u nekoliko navrata presudio da žalitelj, u potporu svojoj žalbi koju mu je podnio, može istaknuti žalbene razloge koji proizlaze iz same pobijane presude i kojima je cilj osporavanje njezine osnovanosti u pogledu primjene prava (vidjeti u tom smislu presude od 29. studenoga 2007., Stadtwerke Schwäbisch Hall i dr./Komisija, C-176/06 P, EU:C:2007:730, t. 17. i od 26. veljače 2020., SEAE/Alba Aguilera i dr., C-427/18 P, EU:C:2020:109, t. 54.).

131 U ovom slučaju, kao prvo, čak i ako bi bilješku 55. žalbe trebalo shvatiti, kao što je to učinila Češka Republika, kao tvrdnju da je ta država članica već prije završetka inspekcije imala dovoljno elemenata za utvrđivanje predmetnih prava, takva tvrdnja nije ponovljena u tekstu drugog žalbenog razloga. Postojanje te bilješke stoga ne može utjecati na dopuštenost navedenog žalbenog razloga.

132 Kao drugo, iako je točno da se Komisija pred Općim sudom nije pozvala na članak 325. UFEU-a, argumentom koji se temelji na toj odredbi ipak se dokazuje da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava. Stoga je taj argument dopušten.

133 Kao treće, dvosmisleno upućivanje na točke koje se osporavaju drugim žalbenim razlogom, pod pretpostavkom da je takvo, ni na koji način nije spriječilo Češku Republiku da shvati bit tog žalbenog razloga, koja jasno proizlazi iz Komisijinih podnesaka, i da iznese svoje argumente u odgovoru na žalbu.

134 Stoga je drugi žalbeni razlog dopušten.

– *Meritum*

135 Drugim žalbenim razlogom Komisija u biti osporava osnovanost ocjena Općeg suda koje se nalaze u točkama 94. do 126. pobijane presude, koje se odnose na datum na koji je Češka Republika trebala utvrditi antidampinške pristojbe koje u vezi sa spornim uvozom duguje BAIDE.

136 U tim je točkama Opći sud u biti smatrao da Češka Republika nije bila dužna utvrditi te pristojbe već u danima nakon završetka inspekcije i da je mogla legitimno čekati dostavu OLAF-ova izvješća, kojem su bili priloženi dokazi prikupljeni tijekom te inspekcije.

137 Konkretnije, Opći sud je u točkama 119. i 121. pobijane presude presudio da je predstavnica češke carinske uprave koja je sudjelovala u inspekciji imala ovlast od OLAF-a zatražiti i primiti dokaze priložene zapisniku od 15. studenoga 2007. i dostaviti ih nadležnim češkim tijelima kako bi ih ona upotrijebila kao dokaze protiv BAIDE-a, i to čak i ako je OLAF morao provjeriti te dokaze prije njihova prosljeđivanja. U točkama 122. do 124. te presude utvrdio je, međutim, da je OLAF obećao dostaviti Češkoj Republici navedene dokaze početkom 2008., ali je kasnio s dostavom svojeg izvješća kojem su bili priloženi. U tim je okolnostima Opći sud smatrao da se Češkoj Republici ne može prigovoriti da je čekala da joj se dostavi OLAF-ovo izvješće i da nije zatražila podnošenje dokaza čim je završila inspekcija. Imajući te elemente u vidu, Opći je sud u točki 125. navedene presude zaključio da je Češka Republika bila utvrdila da nije mogla posjedovati dokaze potrebne za utvrđivanje antidampinških pristojbi koje duguje BAIDE u spornim uvozima čim je završila inspekcija.

138 U tom pogledu valja podsjetiti na to da iz sudske prakse navedene u točki 88. ove presude proizlazi da je u trenutačnom stanju prava Unije upravljanje sustavom vlastitih sredstava Unije povjereno državama članicama i da je u njihovoj isključivoj odgovornosti.

139 Usto, budući da postoji izravna veza između naplate prihoda koji potječu od carina i stavljanja Komisiji na raspolaganje odgovarajućih sredstava, države članice moraju – u skladu s obvezama koje su im nametnute na temelju članka 325. stavka 1. UFEU-a da štite financijske interese Unije od prijevare ili bilo kojeg drugog oblika nezakonitog djelovanja koje je usmjereno protiv tih interesa – poduzeti potrebne mjere kako bi se zajamčilo djelotvorno i potpuno ubiranje tih davanja i, prema tome, tih sredstava (presuda od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti), C-213/19, EU:C:2022:167, t. 346. i navedena sudska praksa).

140 Pri izvršavanju te odgovornosti na državama članicama je da, u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe br. 1150/2000, utvrde pravo Unije na vlastita sredstva čim su ispunjeni uvjeti predviđeni carinskim propisima „o knjiženju prava na odgovarajuće račune i o obavješćivanju dužnika”. Obveza država članica da utvrde pravo Unije na vlastita sredstva nastaje dakle čim su ti uvjeti ispunjeni, pri čemu nije potrebno da ih se stvarno uzelo u obzir. Kao što to proizlazi iz članaka 217. i 218. Carinskog zakonika, navedeni uvjeti ispunjeni su kada carinska tijela raspolažu potrebnim podacima i stoga mogu izračunati iznos davanja koje proizlazi iz carinskog duga i utvrditi dužnika (vidjeti u tom smislu presudu od 15. studenoga 2005., Komisija/Danska, C-392/02, EU:C:2005:683, t. 57. do 59.).

141 U ovom slučaju iz činjeničnih elemenata koje je Opći sud utvrdio u točkama 1., 99., 178. i 183. pobijane presude – koji nisu osporavani pred Sudom i koje se neće provjeravati jer nema nikakve tvrdnje o njihovu iskrivljavanju – proizlazi, kao prvo, da je Češka Republika i prije inspekcije znala za postojanje prijevara prilikom uvoza robe za koju je deklarirano da je podrijetlom iz Laosa i koju je na njezino državno područje uvezao BAIDE, kao drugo, da je ta država članica prije te inspekcije OLAF-u proslijedila popis spornih uvoza čije je podrijetlo trebalo provjeriti i, kao treće, da je predstavnica češke carinske uprave sudjelovala u navedenoj misiji i potpisala zapisnik od 15. studenoga 2007. po završetku te inspekcije.

142 Iz činjeničnih utvrđenja Općeg suda u točkama 2., 122. i 124. pobijane presude također proizlazi da je nakon završetka inspekcije OLAF obećao Češkoj Republici dostaviti dokaze prikupljene tijekom te inspekcije već početkom 2008., ali da je OLAF svoje izvješće, kojem su ti dokazi bili priloženi, dostavio tek 9. srpnja 2008., dok je Češka Republika smatrala potrebnim pričekati da OLAF navedene dokaze analizira i provjeri prije nego što ih upotrijebi u okviru postupka poreznog ispravka.

143 Imajući te elemente u vidu, Opći sud nije mogao, a da pritom ne počini pogrešku koja se tiče prava, u točkama 124. do 126. pobijane presude presuditi da je Češka Republika mogla čekati dostavu OLAF-ova izvješća, zajedno s dokazima, a da ne zatraži da joj se ti dokazi po potrebi proslijede prije završetka tog izvješća i da ta država članica nije povrijedila obveze koje ima u okviru upravljanja sustavom vlastitih sredstava Unije time što nije utvrdila predmetna prava u danima nakon završetka inspekcije.

144 Naime, uzimajući u obzir odgovornost koju ima u okviru upravljanja sustavom vlastitih sredstava kao i u zaštiti Unijinih financijskih interesa, država članica ne može samo više mjeseci čekati dostavu OLAF-ova završnog izvješća s dokazima a da nikada ne zatraži prethodno prosljeđivanje tih dokaza, iako zna za ozbiljnu opasnost od prijevare u vezi s utvrđenim uvozom i kada je OLAF provjerio i potvrdio tu opasnost prilikom vanjske istrage koju je vodio u trećoj zemlji u prisutnosti predstavnika te države članice. Naprotiv, uzimajući u obzir tu odgovornost, na navedenoj je državi članici da poduzme sve odgovarajuće mjere koje joj omogućavaju prikupljanje elemenata potrebnih za utvrđivanje predmetnih prava.

145 Nijedan od argumenata istaknutih u odgovoru na žalbu ne može dovesti u pitanje taj zaključak.

146 Kao prvo, kad je riječ o argumentu koji se temelji na tome da je OLAF kasnio s prosljeđivanjem svojeg izvješća i dokaza, valja utvrditi da OLAF-ova provedba vanjske istrage u trećoj zemlji ne može države članice osloboditi odgovornosti koja im u trenutačnom stanju prava Unije pripada u upravljanje sustavom vlastitih sredstava Unije.

147 Tako, s jedne strane, uzimajući u obzir uvodnu izjavu 3. Uredbe br. 1073/1999, provođenje istrage ne može izmijeniti raspodjelu i ravnotežu odgovornosti između nacionalne razine i razine Unije. Uloga je OLAF-a, kao što to proizlazi iz članka 1. stavka 2. te uredbe, ona potpore i koordinacije djelovanja čiji je cilj zaštita financijskih interesa Unije od prijevara. Izvješća koja OLAF donese po završetku istrage koju je vodio sadržavaju „utvrđene činjenice, moguće financijske gubitke, kao i nalaze istrage uključujući preporuke direktora [OLAF-a] o mjerama koje je potrebno poduzeti”. Stoga je na državama članicama da prilikom izvršavanja odgovornosti koje imaju na temelju prava Unije odluče koje mjere treba poduzeti nastavno na takvo izvješće.

148 S druge strane, u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe br. 1073/1999, OLAF „može u bilo koje vrijeme nadležnim tijelima predmetne države članice proslijediti podatke dobivene tijekom provođenja vanjske istrage”. Uzimajući u obzir upotrebu glagola „moći”, koji dokazuje da OLAF u tom pogledu raspolaže marginom prosudbe, iz te se odredbe ne može zaključiti da to što OLAF nije proslijedio dokaze prije dovršetka svojeg izvješća oslobađa državu članicu o kojoj je riječ njezine odgovornosti u okviru upravljanja sustavom vlastitih sredstava.

149 Kao drugo, OLAF-om dužnošću lojalne suradnje ne može se izmijeniti raspodjela zadaća i odgovornosti kakva je predviđena za provedbu Uredbe br. 1073/1999 (vidjeti po analogiji rješenje predsjednika Suda od 19. travnja 2005., Tillack/Komisija, C-521/04 P(R), EU:C:2005:240, t. 33.) niti osloboditi države članice odgovornosti koju imaju u okviru upravljanja sustavom vlastitih sredstava Unije.

150 Uostalom, u skladu s načelom lojalne suradnje, predviđenim člankom 4. stavkom 3. drugim podstavkom UEU-a, države članice, koje su i same obuhvaćene tim načelom, moraju poduzeti sve mjere prikladne za jamčenje dosega i učinkovitosti prava Unije (vidjeti u tom pogledu presudu od 8. ožujka 2022., Komisija/Ujedinjena Kraljevina (Borba protiv prijevara umanjenjem vrijednosti), C-213/19, EU:C:2022:167, t. 584. i navedenu sudsku praksu).

151 S obzirom na prethodno iznesene razloge, valja prihvatiti drugi žalbeni razlog.

152 Stoga valja ukinuti pobijanu presudu u dijelu u kojem se njome, u točki 1. njezine izreke, prihvatila tužba Češke Republike kojom se od Komisije traži povrat iznosa od 17 828 399,66 čeških kruna (otprilike 700 000 eura) plaćenog kao vlastita sredstva Unije.

O tužbi pred Općim sudom

153 U skladu s prvim stavkom članka 61. Statuta Suda Europske unije, Sud može, u slučaju ukidanja presude Općeg suda, konačno odlučiti o sporu ako to stanje postupka dopušta.

154 U ovom se slučaju tužba Češke Republike pred Općim sudom temelji na argumentima koji su bili predmet kontradiktorne rasprave pred tim sudom i čije razmatranje ne zahtijeva provođenje nikakve dodatne mjere upravljanja postupkom ili izvođenja dokaza u spisu (vidjeti po analogiji presudu od 8. rujna 2020., Komisija i Vijeće/Carreras Sequeros i dr., C-119/19 P i C-126/19 P, EU:C:2020:676, t. 130.). U ovim okolnostima, budući da stanje postupka to dopušta, valja konačno odlučiti o njemu.

155 U tom pogledu iz točke 152. ove presude proizlazi da se pobijana presuda ukida samo u dijelu u kojem je u točki 1. njezine izreke prihvaćena tužba Češke Republike kojom se ovom žalbom traži da Komisija vrati iznos od 17 828 399,66 čeških kruna (otprilike 700 000 eura, u daljnjem tekstu: sporni iznos).

156 Suprotno tomu, protiv točke 2. izreke pobijane presude, kojom je Opći sud tužbu Češke Republike odbio u preostalom dijelu, nije podnesena žalba, zbog čega je postala pravomoćna, neovisno o djelomičnom ukidanju te presude (vidjeti u tom smislu presudu od 4. ožujka 2021., Komisija/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, t. 109. do 111.).

157 Tužba u predmetu T-151/20 stoga i dalje postoji samo u dijelu u kojem se njome traži povrat spornog iznosa.

158 U prilog svojoj žalbi Češka Republika u biti tvrdi da nije dužna platiti taj iznos jer je mjere potrebne za njegovu naplatu mogla poduzeti tek nakon dostave OLAF-ova izvješća. Ističe da bi trebala biti oslobođena obveze stavljanja na raspolaganje vlastitih sredstava na temelju članka 17. stavka 2. Uredbe br. 1150/2000 zbog nemogućnosti naplate carinskog duga nakon što je, počevši od svibnja 2008., BAIDE prestao djelovati na državnom području Češke Republike.

159 Međutim, kao što je navedeno u točkama 100., 103. i 105. ove presude proizlazi da se država članica ne može izuzeti od obveze stavljanja na raspolaganje Komisiji iznosa koji odgovaraju pravima koja nisu bila pravilno knjižena na računu B uz poštovanje roka predviđenog člankom 6. stavkom 3. točkom (b) Uredbe br. 1150/2000, u vezi s njezinim člankom 2., jer su ta prava utvrđena nepravodobno. Iz točaka 141. do 144. ove presude proizlazi da Češka Republika, time što u posebnim okolnostima ovog predmeta nije poduzela potrebne mjere kako bi osigurala utvrđenje prava u najkraćem mogućem roku, nije dokazala da je pravodobno bila utvrdila predmetna prava ni, prema tome, da ih je pravilno bila knjižila na računu B, uz poštovanje roka predviđenog člankom 6. stavkom 3. točkom (b) te uredbe.

160 Stoga se Češka Republika ne može pozivati na članak 17. stavak 2. Uredbe 1150/2000 s ciljem da je se oslobodi njezine obveze da Komisiji stavi na raspolaganje sporni iznos. Ta država članica tako nije dokazala da je njezino odbijanje stavljanja na raspolaganje Uniji spornog iznosa u skladu sa svim obvezama koje ima i stoga nije dokazala stjecanje bez valjane pravne osnove Unije, u smislu sudske prakse navedene u točki 83. ove presude.

161 S obzirom na sve te razloge, tužbu Češke Republike u predmetu T-151/20 treba odbiti u dijelu u kojem se njome traži povrat spornog iznosa.

Troškovi

162 U skladu s člankom 184. stavkom 2. Poslovnika, kad je žalba osnovana i Sud sam konačno odluči o sporu, Sud odlučuje o troškovima. U skladu s člankom 138. stavkom 1. tog poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

163 U ovom slučaju Češka Republika nije uspjela ni u predmetu C-494/22 P ni u dijelu predmeta T-151/20, koji je ispitivao Sud. Usto, Češka Republika nije uspjela u postupku pred Općim sudom u preostalom dijelu u predmetu T-151/20. Stoga je tužba Češke Republike, u skladu s pobijanom presudom i ovom žalbom, u cijelosti odbijena. U tim okolnostima i skladu sa Komisijinim zahtjevom, Češkoj Republici valja naložiti da, osim vlastitih troškova, snosi i Komisijine troškove u vezi s prvostupanjskim kao i žalbenim postupkom.

164 U skladu s člankom 140. stavkom 1. Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje na žalbeni postupak, države članice i institucije koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove. Kraljevina Belgija, Kraljevina Nizozemska i Republika Poljska, intervenijenti u postupak, snosit će vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud (treće vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Presuda Općeg suda Europske unije od 11. svibnja 2022., Češka Republika/Komisija (T-151/20, EU:T:2022:281), ukida se u dijelu u kojem se njome, u točki 1. izreke te presude, prihvatila tužba Češke Republike kojom od Europske komisije traži povrat iznosa od 17 828 399,66 čeških kruna (otprilike 700 000 eura) plaćenog na ime vlastitih sredstava Europske unije.**

2. **Tužba u predmetu T-151/20 odbija se u dijelu u kojem se od Komisije traži povrat iznosa od 17 828 399,66 čeških kruna (otprilike 700 000 eura) plaćenog na ime vlastitih sredstava Europske unije.**

3. Češkoj Republici nalaže se snošenje, osim vlastitih troškova, i onih koji su Europskoj komisiji nastali u prvostupanjskom kao i u žalbenom postupku.

4. Kraljevina Belgija, Kraljevina Nizozemska i Republika Poljska snosit će vlastite troškove.

Potpisi